

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ

АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ

Тарих және құқық институты

Әлем тарихы кафедрасы

Бекітемін
Тарих және құқық институтының
директоры
Б.С.Жұмағұлов
« 22 » 05 2018 ж.

«6М050500 – АЙМАҚТАНУ» МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША
ҚАБЫЛДАУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

Алматы,
2018 ж.

Қабылдау емтиханының бағдарламасы:

- Қазақстан Республикасының 2007 жылдың 27 шілдесіндегі «Білім туралы» заңы;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылдың 17 маусымындағы № 261 бұйрығымен бекітілген магистратура мен докторантураға қатысты «Қазақстан Республикасындағы жалпыға міндетті мемлекеттік білім стандарты»;
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылдың 19 қаңтарындағы № 109 қаулысымен бекітілген «Жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіби оқу бағдарламаларын жүзеге асыратын білім беру ұйымдарына қабылдаудың үлгі ережесі»;
- ҚР БЖҒМ 2013 ж. 10 сәуіріндегі «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру мамандықтары бойынша үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» № 158 бұйрығымен бекітілген «6М050500 – Аймақтану» мамандығының үлгілік оқу жоспары негізінде даярланды.

Құрастырушылар: т.ғ.д., профессор Тулекова М.К.
т.ғ.д., профессор Сутеева Х.А.
т.ғ.к., доцент Қалиева Е.Т.

«Әлем тарихы» кафедрасының мәжілісінде талқыланып, қабылданды: № 10 хаттама, «29» мамыр 2018 ж.

Кафедра меңгерушісі:

М.К.Тулекова

Қабылдау емтиханының бағдарламасы Тарих және құқық институтының Ғылыми кеңесінде бекітілді: № хаттама, «» мамыр 2018 ж.

Аймақтану пәніне кіріспе
Азия және Африка елдерінің орта ғасырлардағы тарихы
Азия және Африка елдерінің жаңа және қазіргі заман тарихы
Дипломатиялық қызметтің негіздері

Аймақтану пәнінің мақсаты мен міндеттері. Пәннің негізгі міндеттері мен мақсатына тоқталу. «Аймақ» деген қандай мағна береді. Оның бөлінуі мен ерекшелігіне сипаттама беру. Аймақтар арасындағы байланыстар және өзара қарым-қатнастар. Аймақтардың даму ерекшеліктері мен ұқсастықтарына сипаттама беру және олардың келешегі туралы көзқарастар.

Аймақтар арасындағы экономикалық қарым-қатнастар. Батыс пен Шығыс елдерінің аймақ аралық қарым қатнастары: саяси, экономикалық және әлеуметтік. Экономикалық ұйымдар мен олардың қызметі. Экономикалық интеграциялық байланыстар. Өзара Көмек Кеңесі. Халықаралық ұйымдар және олардың қызметі. Аймақтар арасындағы қатнастардың халықаралық жағдайға әсері және оны реттеу бағдарламасы. Аймақ аралық байланыстар.

Дүниенің бүгінгі күнгі дамуына сипаттама және талдау. ХХІ- ғасырдың саяси, экономикалық және әлеуметтік дамуына сипаттама бере отырып қоғамдағы өзгерістерге тоқталу. Интеграциялық қатнастар, нарық заңы, тәуелсіз мемлекеттердің дамуы мен олардың саяси аренадағы орны. Халықаралық ұйымдар және олардың қызметі. Дүниежүзілік рынокқа қатысу, экономикалық, саяси, мәдени байланыстар.

Аймақ елдері арасындағы байланыстар: саяси, экономикалық және мәдени. Ежелгі дүниеде аймақ елдерінде мемлекетаралық байланыстардың орнай бастауы. Орта ғасырлардағы халықаралық қарым-қатынастардың дамуы. Жаңа және қазіргі кезеңдегі аймақ елдерінің сыртқы саясаты. Экономикалық өзара қарым-қатнастар мен мәдени байланыстарға тоқталу.

Азиялық – Тынықмұхит аймағының сипаттамасы(АТА). АТА-ның госаяси, әкімшілік және экономикалық бөлінуі. Азиялық – Тынық мұхит аймағының инфрақұрылымы. Азия аймақтарының инфрақұрылымына жалпы сипаттама. Жапонияның өндірістік инфрақұрылымы. АТА-ның халықаралық қаржы инфрақұрылымы.

Қазақстан Республикасының (ҚР) дипломатиялық қызметі. ҚР дипломатиялық қызметінің қалыптасу тарихы және дипло-матиясының келісімдік-құқық-тық негіздері. Қазақстан террито-риясы және оның мемлекеттік шекараларын делимитациялау процесінің басты аспектітері.

Жапонияның саяси-әкімшілік құрылысы. Жапонияның конституциялық құқығы. Жапонияның заң шығарушы билік органы. Жапон императоры. Жапонияның сот билік органы. Жапонияның саяси-әкімшілік құрылысы.

Жапониядағы партиялық жүйе және саяси партиялар. Жапонияның сайлау жүйесі және сайлау құқығы. Жапонияның саяси мәдениеті. Жапониядағы әлеуметтік-экономикалық және мәдени-әлеуметтік қоғамдығ бірлестіктер. Жапонияның бұқаралық ақпарат құралдары.

Иранның республикалық басқару органдары. Иран конституциялық құқығының негіздері. Иранда ислам революциясының жеңісі. Теократиялық басқару органдары. Эксперттер кеңесі. Бақылау кеңесі. Мемлекеттің бағытын анықтау кеңесі.Қайта құру саясатын дайындау кеңесі. Республикалық басқару органдары. Жоғарғы атқарушы билік органдары. Иранның сот жүйесі. Иранның әкімшілік-территориялық құрылысы. Иранның әскери күштері. Иранның саяси партиялары мен саяси жүйесі.

Үндістандағы партиялық жүйе және саяси партиялар. Үндістанның конституциялық құқығы. Үндістанның заң шығарушы билік органы. Үндістанның атқарушы билік органы. Үндістанның соттық билік органы. Үндістанның саяси-әкімшілік құрылысы. Үндістандағы партиялық жүйе және саяси партиялар. Үндістанның саяси

мәдениеті. Үндістандағы әлеуметтік-экономикалық және мәдени-әлеуметтік қоғамдық бірлестіктер

Түркияның партиялық жүйесі және саяси партиялары. Түркияның конституциялық құқығы. Түркияның заң шығарушы билік органы. Түркияның атқарушы билік органы. Түркияның соттық билік органы. Түркияның саяси-әкімшілік құрылысы. Түркияның партиялық жүйесі және саяси партиялары. Түркияның саяси мәдениеті. Түркияның әлеуметтік-экономикалық және мәдени-әлеуметтік қоғамдық бірлестіктер. Түркияның қарулы күштері. Түркияның бұқаралық ақпарат құралдары

Моңғолия тарихы. XI-XII ғғ. моңғол тайпалары. Рулық-тайпалық жүйенің ыдырай бастауы. Көшпелі мал шаруашылығы. Көшпелі феодализмнің ерекшеліктері. Шыңғысханның қызметі. Шыңғысхан және Жамуха шешен мәселесі. XIII ғ. басында біртұтас Моңғол мемлекетінің құрылуы. Моңғолдардың басқыншылық соғыстары. Таңғұттардың Си Ся мемлекетінің жойылуы, Хорезмнің талқандалуы, Оңтүстік Сун империясының қиратылуы. Моңғол қолбасшыларының Үндістанға, Иранға, Кавказға, Руське, Дешті-қыпшаққа әскери жорықтары. Моңғол империясының құрылуы, оның ішкі-сыртқы саясаты, мемлекеттік құрылысы, әлеуметтік жүйесі. Шыңғыс ұрпақтарының ішкі-сыртқы саясаты. Шығыс Еуропаға жорық. Жекелеген ұлыстардың пайда болуы және біртұтас империяның ыдырауы. Алтын Орда, Юань империясы, Ирандағы елхандар мемлекеті. Моңғол империясының Еуразия тарихындағы рөлі мен тарихи маңызы. Моңғолияға ламаизмнің енуі. Моңғол Халық Республикасының саяси, әлеуметтік-экономикалық дамуы.

Қытай тарихы. Көне Яншао және Луншань мәдениеттері. Б.д.д. VIII-III ғғ. Батыс Чжау. Көне Цинь империясы. Хань империясы. «Үш патша-лық». Цзинь империясы. Суй әулетінің Қытайды біріктіруі (581-618). Тан империясы (618-907). «Тан люй шуи» – Тан империясының заңдар жүйесі. Ішкі және сыртқы саясат. Ян Ян реформасы және феодалдық жер қатынастарының дамуы. IX ғ. шаруалар соғыстары. Біртұтас Сун империясы (960-1127). Ляо империясы (907-1125). Қытайға чжурчжендердің шапқыншылығы. Сун империясының екіге бөлінуі. Чжурчжен – Цзинь мемлекеті (916-1234). Оңтүстік Сун империясы (1127-1268). Қытай-Тибет соғыс-тары. Си-Ся мемлекеті (982-1227). Моңғол шапқыншылығы. Юань империясы (1271-1368). Мин империясы (1368-1644). Қытайға маньчжурлардың шапқыншылығы. Цинь династиясы билігіндегі Қытай (1644-1911). Қытайдың жаңа дәуір қарсаңындағы жағдайына жалпы сипаттама. Қытайды маньчжурлардың жаулап алуы. Цинь империясының құрылуы. Жерге меншіктің формалары. Қалалар, цехтық қол өнеркәсібі, мануфактура, сауданың дамуы. Маньчжурлық ақсүйектердің ерекше жағдайы. Қытайдың діни-идеологиялық ілімдері (буддизм, Конфуций ілімі, даосизм). XVII-XVIII ғғ. Цинь империясының сыртқы саясаты. XIX ғ. ортасындағы «Апиын» соғыстары және оның нәтижелері. Тайпин шаруалар соғысы. Екінші «Апиын» соғысы. Пек 1864 ж. ин шарты. «Өзін-өзі күшейту идеялары». 1861 ж. мемлекетт XVII-XVIII ғғ. Цинь империясының сыртқы саясаты. XIX ғ. ортасындағы ік төңкеріс. 1864 ж. Батыс Қытайдағы көтеріліс. Жақыпбек мемлекеті. XVIII ғ. аяғындағы- XIX ғ. басындағы Қытай мәдениеті.

Қытайдың дәстүрлі саяси жүйесі туралы ұғым. Конфуциандық ілім бойынша мемлекет және саяси жүйе. Қытай Халық Республикасының (ҚХР) мемлекеттік құрылысы, саяси жүйесі, саяси партиялар мен қоғамдық ұйымдар, құқықтық жүйесі, халқы, әкімшілік-территориялық құрылысы, сыртқы саясаты және шет елдермен байланыс ұйымдары, әлеуметтік құрылысы мен әлеуметтік мәселелері, білім беру, денсаулық сақтау жүйесі, мәдени мекемелер мен ұйымдар.

Жапон тарихы. Жапонияда алғашқы қауымдық құрылыстың ыдырауы. Ямато тайпалар одағының құрылуы. Тайка қайта құрулары – «ұлы өзгерістер дәуірі». «Тайхоре» кодексі. Мемлекеттік және әлеуметтік құрылыс. Феодалдық жер меншігі – «сээн» жүйесінің орнығуы. Самурайлар қоғамдарының дамуы, олардың құрылымы мен идеологиясы. Жапонияда сёгунаттық жүйенің қалыптасуы. Буддизмнің нығаюы.

Жапонияға еуропа-лықтардың ене бастауы. Христианствоның тарала бастауы. Жапон үстем таптарының елді бірік-тіруге ұмтылуы. Кореяны жаулап алуға әрекет. Хидэсидің (1582-1598) қызметі, реформалары және христианствоға қатысты саясаты. Жапонияны саяси жағынан біріктіру (1551-1603).

Токугава династиясының билігі кезіндегі Жапонияның әлеуметтік-экономикалық және саяси жағдайы. Токугава сёгунатының қалыптасуы(1603-1867). Сословиелік жүйе. XVII ғ. феодализмге қарсы қозғалыстар. Елдің толық «жабылуы». XVII ғ. соңы – XIX басындағы Қиыр Шығыстағы Жапония және шетелдік державалар. Жапонияның экономикалық жағдайы. Токугава сёгунаты жүйесінің саяси дағдарысы. Қалалар мен шаруалар көтерілістері. Теңсіз келісім шарттарға қол қою. АҚШ, Голландия, Англия, Франция, Ресеймен «ансэй келісімшарттарын» жасасу. Куриль тізбектеріне Россияның иелігін мойындау.

Мэйдзи реформалары. Империалистік Жапонияның сыртқы саясаты. Жапонияның конституциялық құқығы. Жапонияның заң шығарушы билік органы. Жапон императоры. Жапонияның сот билік органы. Жапонияның саяси-әкімшілік құрылысы.

Иран мен Ауғанстан тарихы. Ахемениттер империясы. Парфия империя-сы. Сасанидтер империясы(227-651). Зоро-астризм. Манихейство. Маздакшылар қозғалысы. Сасанид-Византия соғыстары. Иранға араб басқыншылығы. Араб халифаты құрамындағы Иран(651-1256). Буилар мемлекеті (935-1055). Ирандағы исмаилиттер мемлекеті (1090-1258). Шығыс Иранның Газневидтер мемлекетіне бағынуы. Иран Ұлы Селжұк мемлекетінің құрамында. Иранға хорезмшахтардың билігінің орнауы. Иранда моңғол-илхандардың билігінің орнауы (1256-1353). Сарбадарлар мемлекеті. Иран Ақсақ Темір мен оның мирасқорлары дәуірінде. Сефевиттер мемлекеті. Каджарлар билігі. Дуррани империясы. Ирандағы Пахлеви династиясының билігі. Иран конституциялық құқығының негіздері. Иранда ислам революциясының жеңісі. Теократиялық басқару органдары. Эксперттер кеңесі. Бақылау кеңесі. Мемлекеттің бағытын анықтау кеңесі. Қайта құру саясатын дайындау кеңесі. Респуб-ликалық басқару органдары. Жоғарғы атқарушы билік органдары. Иранның сот жүйесі. Иранның әкімшілік-территориялық құрылысы. Иранның әскери күштері. Талибан қозғалысы.

Түркия тарихы. Кіші Азияға селжұқтардың енуі және селжұк бейліктерінің құрылуы. Селжұк-Византия қарым-қатынасы. Кіші Азияға моңғолдардың шапқыншылығы. Осман мемлекетінің құрылуы және оның XIV-XV ғғ. саяси дамуы. Әлеуметтік-экономикалық жағдайы. Кіші Азияға Ақсақ Темірдің шапқыншылығы. Османдардың Балқандағы жаулашылық соғыстары. Константинопольдің құлауы. Осман империясының құрылуы. Халық көтерілістері және бағынған халықтардың ұлт-азаттық қозғалыстары. Осман империясының құрылымы: сұлтан, орталық билік, жергілікті билік, діни сословие (ильмие). Османдардың әскери жүйесі: құрғақтағы және теңіз әскерлері, жергілікті күштер. Осман мемлекетінің құқық жүйесі: жалпы сипаты, соттар, фетва, қазылар. Осман қоғамы және оның ерекшелігі. Осман империясының экономикалық жүйесі: қаржы, салық, сауда, байланыс, өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы. Османдардың араб елдерін бағындыруы.

XVII-XIX ғғ. Осман империясы. Осман империясының құлдырауы. XVII-XIX ғғ. Осман империясының экономикалық дамуы және аграрлық қатынастар. Саяси құрылысы. XVIII ғ. орыс-түрік соғыстары. Осман империясының еуропалық державалармен соғыстары. Әлеуметтік өмірдегі жаңа тенденциялар. XVIII ғ. Осман империясындағы қайта құрулар әрекеттері. Ибрагим пашаның саясаты (1718-1730 жж.). XVIII ғ. сұлтан өкіметінің әлсіреуі. XVIII ғ. 2-ші жартысындағы Осман империясының халықырылық жағдайы. Танзимат тарихы. XIX ғ. 2-ші жартысындағы Түркияның батыс державаларға экономикалық және саяси тәуелділігінің одан әрі күшеюі. Алғашқы кіріптарлық қарыздар. Елде наразылықтың өсуі. Түркияда либералдық-конституциялық қозғалыстың басталуы. «Жаңа османдар» қоғамының құрылуы.

Түрік республикасының құрылуы, конституциялық құқығы, заң шығарушы билік органы,

атқарушы билік органы, сот билік органы, саяси-әкімшілік құрылысы, қарулы күштері.

Араб елдерінің тарихы. VI-VII ғғ. басындағы Арабстанның саяси, әлеуметтік, этникалық, мәдени жағдайы. Арабтардың исламға дейінгі наным-сенімдері. Мұхаммедтің пайғамбарлық қызметі мен алғашқы исламның пайда болуы. Мекке мен Медина. Құран мен Құран-Кәрім. Алғашқы халифтердің қызметі. Арабстанның біріктірілуі. Ерте феодалдық араб халифатының пайда болуы. Араб-парсы, араб-грек соғыстары. Египет пен Магриб елдерінің жаулануы. Умейядтар (Дамаск) халифаты. Аббасидтер халифаты. Исламның мемлекеттік идеологияға айналуы. Исламда суннизм мен шиизмнің пайда болуы. Халық көтерілістері. Халифат дәуіріндегі саяси, әлеуметтік, экономиканың жүйе. Зинджалар, исмаилиттер мен карметтер. Араб елдері Осман империясының қол астында(XVI-XIX). Қазіргі араб елдерінің саяси-мемлекеттік құрылыстарының ерекшеліктері. Араб елдерінің саяси мәдениеті. Африкадағы араб елдерінің саяси жағдайларының ерекшеліктері. Египет Араб Республикасының саяси-мемлекеттік құрылысы. Египеттің басқа араб елдерімен қарым-қатынасы. Судан Федерациясының саяси-мемлекеттік құрылысы. Сомалидің саяси-мемлекеттік құрылысы. Магриб араб елдерінің саяси-мемлекеттік құрылысының ерекшеліктері. Алжирдің саяси-мемлекеттік құрылысы. Марокко Корольдігінің саяси-мемлекеттік құрылысы. Тунисінің саяси-мемлекеттік құрылысы. Ливияның саяси-мемлекеттік құрылысы. Мавританияның саяси-мемлекеттік құрылысы.

Орта Азия мен Закавказье тарихы. Эфталиттер мемлекеті. Орта Азия Ұлы Түрік қағанаты мен сасанидтік Иранның саяси үстемдігі аясында. Орта Азияға араб басқыншылығы. Муканна көтерілісі. Саманилер мемлекеті. Газнавидтер. Селжұқтар. Хорезмшахтар мемлекеті. Моңғолдардың Орта Азияны жаулауы. Шағатай ұлысы. Орта Азия Ақсақ Темір мен оның мирасқорлары тұсында. Өзбекстан, Тәжікстан, Қырғызстан, Түркіменстан территориясындағы саяси, экономикалық процестер. Арменияның христиан дінінің қабылдауы. Арменияны Рим мен Персияның бөліске салуы. Армения Византия империясының құрамында. Арменияға араб басқыншылығы. Арменияның әлеуметтік-экономикалық және мәдени дамуы. Грузияның христиан дінінің қабылдауы. Эгрис патшалығы. Византия мен Персияның Грузияны бөліске салуы. Грузияға араб басқыншылығы. Картлий патшалығы. Эгрис-абхаз патшалығы. Сакартвеллоның құрылуы. Грузияның әлеуметтік-экономикалық және мәдени дамуы Албан мемлекеті. Албанияға араб басқыншылығы. Хурамиттер қозғалысы. Бабек көтерілісі. Ширбаншах және Саджир мемлекеттері. Саларидтер мемлекеті. Азербайжанның саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени дамуы.

КХДР-дің саяси-мемлекеттік құрылысы. Мемлекеттік саяси органдар мен мемлекет құрылысы. Корея Республикасының жоғарғы билік органдары. Корея Республикасының сот жүйесі. КХДР-дің саяси-мемлекеттік құрылысы. Оңтүстік Корея қорғаныс күштері. Солтүстік Корея қорғаныс күштері. Корея Республикасының халықаралық қатынастары. Бұқаралық ақпарат құралдары.

Дипломатияның шығуы және оның тарихи типтері. Алғашқы қауымдық құрылыс-тағы дипломатияның формалары. Құл иеленушілік мемлекеттер-дің дипломатиясы. Орта ғасырлардағы дипломатиялық қызмет. Кеңестік кезеңдегі дипломатия. Жаңа және қазіргі кезең дипломатиясы. XXI ғ. Дипломатиялық қызметтің мәні мен орны.

Қазіргі замандағы дипломатия мен дипломатиялық қызмет. Версаль-Вашингтон халықаралық жүйесі. Ұлттар Лигасының дипломатиясы. 1918-1939 жж. капиталисттік елдердің диплома-тиясы. Кеңестік дипломатияның қалыптасуы мен даму жолдары. Қазіргі заман дипломатиясы мен дипломатиялық қызметтің қалыптасуының ерекшеліктері. Халықаралық қатынастардағы

Дипломатияның қалыптасуы мен даму жолдары. Дипломатиялық қатынастар орнату тәртібі. Уәкілділіктер. Елшіліктің қызметі. Дипломатиялық корпус. Консулдық қызмет. Мемлекетаралық халықаралық ұйымдар. Халықаралық кеңестер мен

конференциялар. Дипломатиялық хаттама дәстүрі

Африка аймақтарының сипаттамасы Африканың тарихи-мәдени аймақтарының сипаттамасы. Африка аймақтарының өндірістік инфра құрылымы. Африканың қаржы, әлеуметтік инфрақұрылымы. Африканың физикалық-жағрапиялық аймақталуы.

Оманның саяси, мемлекеттік құрылысы. Қазіргі араб елдерінің саяси-мемлекеттік құрылыстарының ерекшеліктері. Араб елдерінің саяси мәдениетіндегі лидерлік. Оман, Катар, Сауд Арабиясы, Кувейт, Бахрейн, Йемен, Сирия, Ливан, Иордания, Ирак және Палестинаның арасындағы байланыстар. Оманның саяси жағдайы мен саяси-мемлекеттік құрылысы.

Иран Ислам Республикасындағы теократиялық басқару органдарының қалыптасуы. Ирандағы Пахлеви династиясының билігі. Иран конституциялық құқығының негіздері. Иранда ислам революциясының жеңісі. Теократиялық басқару органдары. Эксперттер кеңесі. Бақылау кеңесі. Мемлекеттің бағытын анықтау кеңесі. Қайта құру саясатын дайындау кеңесі. Респуб-ликалық басқару органдары. Жоғарғы атқарушы билік органдары. Иранның сот жүйесі. Иранның әкімшілік-территориялық құрылысы. Иранның әскери күштері. Талибан қозғалысы.

Қытай мемлекетіндегі қайта-құру реформалары. Реформалардың мәні мен түрлерін талдау. Буржуазиялық реформаларды жүргізуге әсер еткен жағдай және реформаның қорытындыларын талдау. ҚХР саяси, экономикалық және әлеуметтік жағдайына талдау жасау.

Шығыс елдеріндегі қоғамдық ойдың қалыптасуы мен дамуы. Қоғамдық ойдың дамуына әсер етуші факторлар. Шығыс елдеріндегі қоғамдық ойдың қалыптасуындағы ерекшеліктер мен олардың дамуы. Ағартушылық, Реформациялық, қайта-құрушылық, жаңартушылық және әлеуметтік реформалар кезеңіне сипаттама беру. Шығыс қоғамдық ойшылдары және олардың творчестволық қызметі мен ғылымға қосқан үлестері.

Батыс пен Шығыс аймақтары арасындағы қарым-қатынастар тарихы. Батыс пен Шығыс аймақтарының саяси, экономикалық және әлеуметтік дамуындағы өзгерістер. Батыс аймақтары. Олардың өзара қарым-қатынастары мен аралық байланыстары. Дамуындағы ерекшеліктер. Европалық мемлекеттердің саяси аренадағы орындарына сипаттама беру.

Шығыс аймақтарына кіретін елдерге тоқтала отырып олардың саяси, экономикалық және әлеуметтік дамуына сипаттама беру. Шығыс аймақтарындағы интеграциялық процестер. Өзара қарым-қатынас: саяси, экономикалық және мәдени. Бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау ұйымдары және олардың жұмысы. БҰҰ аймақтардағы қызметі. Халықаралық ұйымдардың аймақтардағы қызметі мен олардың тигізетін әсерлері. Батыс пен Шығыс елдері арасындағы байланыстар.

Орталық Азия елдерінің тарихына сипаттама. Орталық Азия елдеріне кіретін мемлекеттерге тоқталу. Олардың саяси, экономикалық және мәдени дамуына сипаттама беру. Орталық Азиядағы интеграциялық қатынастар мен байланыстар. Орталық Азия мемлекеттерінің қоғамдық құрылысы мен олардың дамуындағы ерекшеліктер мен ұқсастықтар. Орталық Азия елдерінің даму тарихын кезеңдеу және жекелеген тарихи оқиғалардың дамуға тигізген әсерін баяндау.

Оңтүстік Корея мен Солтүстік Кореяның дамуындағы ұқсастықтар мен ерекшеліктер. Қоғамдық даму заңдылықтары. Екіге бөлінуге әсер еткен сыртқы және ішкі факторлар. Екі Корей мемлекеттері арасындағы байланыстар мен шиеленістер. Бір ел екі даму жолы. Мемлекеттік құрылысы, саяси, экономикалық және әлеуметтік дамуы. Европалық мемлекеттермен қарым-қатынасы және кеңестік жүйемен қарым-қатынасы. Екі жүйе арасындағы таластар мен оларды шешу. Сыртқы күштердің әсері. Екі мемлекет туралы көзқарастар. Бүгінгі Корея мемлекеттерінің дамуына сипаттама беру. Саяси аренадағы олардың орны.

Біріккен Араб Әмірліктерінің саяси-мемлекеттік құрылысы. Қалыптасып даму тарихына тоқталу. Әмірліктердің біріккен одаққа бірігуіне әсер еткен факторлар. Біріккен

әмірліктер құрамындағы әсірлерге тоқтала отырып олардың саяси, экономикалық құқықтарына баға беру. Біріккен Араб Әмірліктерінің саяси, экономикалық және әлеуметтік даму ерекшеліктері мен дүниежүзілік дамудағы алатын орны.

Орталық Азия елдерінің саяси дамуындағы ХХІ ғ. өзгерістер. КСРО-ның ыдырауы. Дүниенің саяси картасындағы өзгерістер. Орталық Азия елдеріндегі саяси, экономикалық дағдарыстар. Егемен Республикалардың қалыптасуы мен дамуы. Олардың саяси, экономикалық және әлеуметтік дамуы мен қиыншылықтары. Әлемдік дамудағы Орталық Азия елдерінің алатын орны. Нарықтық экономикалық қатнастарға өту. Қайта-құру кезеңі. Дүниежүзілік аренаға шығу.

Шығыс қоғамына сипаттама. Шығыс қоғамының негізгі сипаттамасын беру. Шығыс елдеріндегі саяси, экономикалық және әлеуметтік дамудағы негізгі ерекшеліктерге тоқталу. Шығыс қоғамын кезеңдеу. Шығыстың дамуына Батыстың дамуының тигізген әсері. Батыс пен Шығыс арасындағы байланыстар: саяси, экономикалық және мәдени. Шығыс өркениеті.

Екі дүниежүзілік соғыс аралығындағы Қытай. Бірінші дүниежүзілік соғыс аяғына қарай Қытайдың саяси және экономикалық жағдайы. 1918 ж. ереуілдің өрлеуі. 1919 ж. «4 мамыр» қозғалысы. Қытай коммунистік партиясының құрылуы. Вашингтон конференциясы. Қытай төңкерісінің себептері. Оның сипаты, ерекшеліктері. Гоминьдань 1-ші съезі. Біріккен антиимпериалистік ұлттық майданның құрылуы. Сун Ят Сеннің ролі. Гуанчжоудағы Сун Ят Сен өкіметі. 1924 ж. Совет-Қытай келісімі. 1925 ж. 30 мамыр қозғалысы. Шанхайдағы Гонконг-Кантон ереуілі. Гуанчжоу өкіметінің бекуі. Гоминдань оңшылдарының белсенділігі. Жаппай қозғалыстың өрлеуі және солтүстік жорық. Чан Кайшидің контрреволюциялық төңкерісі. 1925-1927 жж. төңкерістің маңызы. Гоминданьның қол астындағы Қытай. Чан Кайши өкіметінің ішкі және сыртқы саясаты. Қытайдағы 1927 ж. 2 жартысындағы шаруа революциялық күресі. Орталық Қытайда Совет республикасының құрылуы. 1-ші Бүкілқытайлық Советтердің съезі. Ондағы тарих мәнді қабылданған құжаттар. Манчжурияны жапон империалисттерінің басып алуы. Жапондықтарға қарсы күрестің өрлеуі. 1937 ж. Жапонияның Қытайға екінші рет шабуылы. 1937-1938 жж. соғыстар.

Екі дүниежүзілік соғыс аралығындағы Жапония. Бірінші дүниежүзілік соғыс аяғына қарай Жапонияның экономикасы және саяси жағдайы. «Күріш көтерілісі», ереуілдер. 1920-1921 жж. экономикалық дағдарыс. Жұмысшы қозғалысының өсуі. Монополиялардың күшеюі. Танака кабинеті, оның ішкі және сыртқы саясаты. Демократиялық қозғалыстар. Жұмысшы шаруа партиясы. 1929-1933 жж. жапониядағы экономикалық дағдарыс. Манчжурияны басып алу. Әскери-фашистік бүлік. Жапонияның саяси билігін фашистендіру және оның ерекшеліктері. Экономиканы милитаризациялау. Қытайға қарсы басқыншылық соғыс. Жапония-АҚШ және Жапония-Англия қарама-қайшылықтарының өрлеуі. Антикоминтерндік пактіге қосылу.

Екі дүниежүзілік соғыс аралығындағы Үндістан. Үндістан халқының ұлт-азаттық күресі. Британ отаршыл өкіметінің саясаты. 1919 ж. конституциясы. Амритсар жаппай қырғыны және Пенджаб көтерілісі. «Үнді ұлттық конгресі» партиясының беталысы. М.Гандидің патриоттық әрекеті. Гандизм. «Сатьяграх» кампаниясы. «Халифатистердің» қозғалысы. 1920-1922 жж. жұмысшы шаруа қозғалысы. «Үнді ұлттық конгресі» партиясының әрекеті. Сайман комиссиясына қарсы қозғалыс. 1928-1929 жж. Бомбейдегі ереуілдер. Мирут процесі. Үнді елін басқару туралы жаңа заңның жобасының айналасындағы күрес. 2-ші дүниежүзілік соғыс қарсаңындағы Үндістанның экономикалық дамуы. «Үнді ұлттық конгресі» партиясының сол қанатының күшеюі. Д.Неру. 2-ші дүниежүзілік соғыс қарсаңындағы Үндістандағы отарлық биліктің дағдарысқа ұшырауы.

Екі дүниежүзілік соғыс аралығындағы Ауған, Иран және Түркия халықтарының саяси азаттық үшін күресі. Үшінші ағылшын-ауған соғысы және ауғандықтардың азаттықты жеңіп алуы. Аманулла хан өкіметінің саясаты. 1928 ж. реакционерлік көтеріліс. Өкімет басына Надір шах әулетінің келуі.

Ағылшын әскерінің Иранды басып алуы. 1919 ж. Ағылшын-Иран келісімі. Демократиялық және ұлт-азаттық қозғалыстың өрлеуі. Хиабанидің басқаруымен болған тебриздегі көтеріліс. Гиляндегі оқиғалар. 1921 ж. Кеңес-Иран келісімі. 1921 ж. Мемлекеттік төңкеріс. Резе шах өкіметінің саясаты. Иранның капиталистік мемлекеттермен қатынасы.

Анатолия буржуазиясының империализмге қарсы күресі. Құқық қорғау қоғамының конгрестері. Парламент шақыру. Ағылшын әскерінің Стамбулды басып алуы. Анкарада «Ұлы ұлттық жиналыс» өкіметін құруы. Антантаның түрік халқына қарсы күресі. Савр шарты. Ұлт-азаттық қозғалыс. Буржуазияның антиимпериалистік қозғалысқа басшылығы. Кемал Ататүрік. 1921 ж. Кеңес-түрік шарты. Лозанна шарты. Халифат және сұлтанаттың жойылуы. Түркияның республика болып жариялануы. Ататүрік. Өкіметінің реформалары. Этатизм саясаты. Екінші дүниежүзілік соғыс қарсаңындағы Түркияның сыртқы саясаты.

Екінші дүниежүзілік соғыс жылдарындағы Азия және Африка халықтары. Екінші дүниежүзілік соғыс және шығыс елдері. Таяу Шығыстағы әскери әрекеттер. Жапония және Тынық мұхит соғысы. Шығыс азиядағы жаңа саяси және экономикалық фашистік тәртіп. Жапон арандатушылығына қарсы Оңтүстік Шығыс Азия халықтарының күресі. КСРО-ның Жапониямен бейтараптық пактісін жоққа шығаруы. Потсдам декларациясы. АҚШ-тың жапонияға атом бомбасын тастауы. Қиыр Шығыстағы Кеңес Армиясының азаттық миссиясы.

Екі дүниежүзілік соғыс аралығы мен Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі Араб елдері. Араб елдерінің азаттық қозғалысы. Қазіргі замандағы жағдайы. Араб елдерінің жалпы сипаттамасы. Араб елдері Екінші дүниежүзілік соғыс жылдарында. Сирия мен Ливияның азаттықтарын жариялауы. Империалистік державалардың Таяу және Орта Шығыс мемлекеттеріне қатысты саясаты. Израильдің құрылуы. Палестина соғысы. Египеттегі 1952 ж. 23 шілдедегі төңкеріс. Республиканың жариялануы. К.А.Насер өкіметінің саясаты. Суец дағдарысы. К.А.Насер өлімінен кейінгі өкімет үшін күрес. Өкімет басына А.Садаттың келуі. 1973 ж. қазан айындағы Араб-Израиль соғысы. «Ашық есік саясаты». 1976 ж. сайлау және әлеуметтік қысымның өсуі. Ішкі және сыртқы саяси дағдарыс. 1977 ж. Израильмен арадағы сепараттық «бейбітшілік». Араб ұйымының ЕАР-ның шығуы. А.Садаттың өлтірілуі. Президент Х. Мұбарак. Оның ішкі және сыртқы саясаты. Діни саяси экстремизмнің күшеюі. Израильге қарсы жаппай демонстрациялар. Таяу Шығыс дағдарысы. Палестина мәселесі. Палестинаны азат ету ұйымы және оның ролі. Кэмп Дэвид келісіміне байланысты Таяу Шығыс жағдайының шиеленісуі. Палестина революциясына көмектесу майданы. 1982-1983 жж. Израильдің Ливанға қарсы арандатушылығы. Палестина мемлекетінің жариялануы. Парсы бұғазындағы соғыс. Палестина территориясындағы автономия. Араб елдерінің қазіргі жағдайы. Қазақстан Республикасының Араб елдерімен және Израильмен дипломатиялық қарым-қатынастары.

Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі әлемнің саяси картасы. Екінші дүниежүзілік соғыстың қорытындылары. Ұлт-азаттық қозғалыстар және оның нәтижелері. Тәуелсіз мемлекеттердің қалыптасуы мен дамуы. Әлемнің бір-біріне қарама –қарсы екі лагерге бөлінуі. «Қырғи қабақ соғыс саясаты». Халықаралық аренадағы ірі өзгерістер мен шиеленістер. Әлем картасындағы жаңа мемлекеттердің пайда болуы. Екі жүйе арасындағы талас. Идеологиялық күрес кезеңі. Саяси, экономикалық, рухани дамудағы қарама-қайшылықтар және оның салдары. КСРО-ның ыдырауы, нарықтық экономикаға өту. Тәуелсіз мемлекеттер достастығының құрылуы және оның келешегі. Әлемдік дамудағы өзгерістер мен Таяу Шығыс шиеленісі т.б.

Батыс пен Шығыс елдері арасындағы қарым-қатнастар тарихы. Батыс пен Шығыс елдері арасындағы саяси, экономикалық және мәдени қарым қатнастар тарихының қалыптасуы мен дамуы. Оларға әсер еткен ішкі және сыртқы факторлар. Халықаралық ұйымдар. Олардың қызметі. БҰҰ, оның қызметі. Соғыс одақтары, экономикалық өзара көмек комиттері мен советтері, сауда қарым-қатнастарын реттеу. Ұлттар арасындағы рухани-мәдени байланыстар.

КСРО-ның ыдырауы және халықаралық аренаға жаңа тәуелсіз мемлекеттердің шығуы. КСРО-ның ыдырауына әсер еткен ішкі және сыртқы факторлар. Саяси дамудағы шиеленістер мен өзгерістер. Саяси, экономикалық дағдарыс жылдары. Тоқырау элементтері. Нарықтық экономикалық даму бағдарламасы. ТМД құрылуы. Оның қалыптасуы мен дамуы, келешегі. Ол туралы көзқарастар. Тәуелсіз мемлекеттердің қалыптасуы мен дамуы. Өзара қатнастары.

Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы (ТМД). КСРО-ның ыдырауы. Саяси дамудағы өзгерістер. ТМД-ның құрылуына әсер еткен факторлар. Саяси, экономикалық және мәдени байланыстар. ТМД елдері арасындағы келісім шарттар және оның жүзеге асырылуы. ТМД елдері арасындағы саяси, экономикалық және мәдени байланыстардың өткені мен келешегі.

Посткеңестік кеңістіктегі әлемдік интеграциялық үрдістердің дамуы Посткеңестік кеңістіктегі еуразиялық интеграция үрдістер эволюциясы мен модельдері, Еуразиялық экономикалық Одаққа дейінгі посткеңестік кеңістіктегі интеграциялық үрдістер. ТМД шеңберіндегі әртүрлі субаймақтық құрылымдар: Ресей мен Беларусь мемлекеттерінің Одағы, Еуразиялық экономикалық қауымдастық (ЕврАзЭС), «Үштіктің» Кедендік Одағы, Еуразиялық экономикалық Одақтың (2012 жыл 1 қаңтардан бастап) құрылуы. Посткеңестік кеңістік аймақтағы интеграциялық үрдістердің дамуы және ондағы Қазақстанның рөлі, аймақтық интеграцияның формалары, аймақтық интеграциялық бірлестіктер мен құрылымдар.

Палестинаның саяси –мемлекеттік құрылысы. Палестина мемлекетінің құрылуы. Мемлекетті құрылысы: саяси, экономикалық және мәдени дамуы. Ішкі және сыртқы саясаты. Билік. Мемлекеттік мекемелер. Сыртқы қарым-қатнасы. «Палестина мәселесі» оны шешу. Таяу Шығыс мәселесі. Халықаралық ұйымдарға кіру. Саяси, экономикалық және әлеуметтік даму бағдарламасы және оны жүзеге асыру жолдарындағы жетістіктері мен қиыншылықтары.

Дүниежүзілік интеграциялық қатнастар мен оның мәні. Интеграциялық қатнастардың мәні мен мақсаты. Жетістіктері мен кемшіліктері. Саяси, экономикалық және әлеуметтік дамуға әсері. Дүниежүзілік ұйымдар. Олардың қызметтері. Халықаралық жағдайдың интеграциялық қатнастарға әсері. Әлемдегі өзгерістер. Саяси тұрақтылықты сақтау. Бейбітшілік және экономикалық өзара көмектесу. Әлемдік дамудағы проблемалық мәселелер. Дағдарыс және одан шығу жолдары. Банктер, ұйымдар, кәсіпкерлік, жеке меншік, мемлекеттік меншік арасындағы байланыстар мен шиеленістер және олардың келешегі.

Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі аймақтар арасындағы қарым-қатнастар тарихы. Екінші дүниежүзілік соғыстың қорытындысы. Халық шаруашылығын қалпына келтіру. Екі дүние арасындағы қарым-қатнас. «Қырғи-қабақ соғыс саясаты», «Ашық есік» саясаты. Батыс пен Шығыс арасындағы байланыс. КСРО мен Батыс Еуропалық елдер арасындағы саяси қарым қатнастар. Социалистік жүйе мен капиталистік жүйе арасындағы шиеленістер: олардың нәтижесі, қорытындысы, салдары. Екі жүйе, екі идеология. Аймақтар арасындағы саяси, экономикалық және мәдени байланыстар: өткені мен бүгіні.

Шанхай бірлестігі: қалыптасуы мен дамуы. Шанхай бірлестігіне кіретін мемлекеттер. Олардың саяси дамуы мен ұстап отырған бағыты. Сыртқы қарым-қатнастары. Өзара келісім-шарттары және оларды орындау. Халықаралық аренадағы орны. Шанхай бірлестігінің қалыптасуы мен дамуына әсер етуші факторлар. Оның өткені мен келешегі. Шанхай бірлестігі туралы көзқарастар. Қабылданған қараралар мен олардың жүзеге асырылуы және бағдарламасы.